

Arnarskóli

Heildstæð þjónusta byggð á hagnýtri atferlisgreiningu

Í haust tók til starfa ný skólaþjónusta á höfuðborgarsvæðinu, Arnarskóli, sem ætlaður er börnum með þroskafrávik. Stofnendur skólans er fagfólk úr ýmsum áttum og er markmiðið að bjóða upp á heildarúrræði á einum stað fyrir börn með sérþarfir. Við heimsóttum Arnarskóla og ræddum við tvo af stjórnendum skólans, þau Atla Frey Magnússon atferlisfræðing, og Söru Dögg Svanhildardóttur grunnskólakennara.

Skólinn tók formlega til starfa 1. september síðastliðinn, en unnið hafði verið að undirbúningi í rúmlega tvö ár í samvinnu við hóp foreldra. Skólinn er ætlaður börnum með þroskafrávik svo sem einhverfu, ýmis heilkenni og þroska-hömlun. Við horfum ekki til ákveðinna greininga heldur er viðmiðið að börnin séu marktækt á eftir jafnöldrum sínum í vitsmunapróska. Í störfum okkar höfum við rekið okkur á úrræðaleysi þegar kemur að börnum sem þurfa mikla þjónustu. Oft verður þjónustan flókin, þar sem margir þjónustuveitendur koma við sögu, en slíkt hentar börnum með frávik í mörgum tilvikum afar illa. Okkur fannst því vanta skóla sem byði upp á heildarúrræði þar sem öll þjónusta fer fram á sama stað og býður þar af leiðandi upp á samfellu í starfinu allan daginn, frá

8 til 17, alla virka daga ársins,” segir Atli.

Auk Söru Daggar og Atla eru í stjórnendateyminu María Sigurjónsdóttir þroskaþjálfari og Steinunn Hafsteinsdóttir atferlisfræðingur, sem báðar starfa á Greiningarstöðinni, svo og Ída Jensdóttir, leikskólakennari og MBA. „Okkar sérstaða er ekki eingöngu að við veitum heildstæða þjónustu heldur erum við eini grunnskólinn sem byggir á hagnýtri atferlisgreiningu, en aðferðin hefur reynst vel í menntun barna með þroskafrávik. Við horfum til sambærilegra skóla erlendis sem veita slíka þjónustu með góðum árangri,” segir Atli. „Eins skiptir miklu máli sú hugsjón að allir hafi val um menntun og úrræði, líka foreldrar fatlaðra barna. Það virðist stundum gleymast að þótt eitthvert form sérskóla eða úrræðis virki fyrir einn þýðir það ekki að það virki fyrir alla,” bætir Sara Dögg við.

Samfelldur skóladagur og sveigjanleiki

Hugmyndafræði skólans byggir á einstaklingsmiðaðri, heildrænni nálgun sem byggð er á gagnreyndum aðferðum. „Hér eru nemendur allan daginn, í samfelldu prógrammi skóla og frístundar sem er samsett í samræmi við þarfir hvers og eins. Strax á fyrstu stigum eftir stofnun skólans sáum við hversu miklu máli skiptir að hafa nemendur hjá okkur allan daginn. Börn hafa ólíkar þarfir og passa ekki endilega inn í fyrirframskilgreint sniðmát hvað varðar skólatíma og frístundatíma. Til dæmis er einn af okkar nemendum seinn í gang á morgnana vegna sinnar fötlunar. Í stað þess að byrja

Sara Dögg Svanhildardóttir og Atli Freyr Magnússon, stjórnendur í Arnarskóla.

skólafarfið snemma og hætta klukkan 14 getum við, vegna okkar sérstöðu, leyft honum að hefja daginn á frístund og vinnum þess í stað í námstengdu efni lengur fram eftir degi þegar allt er komið á flug,” segir Atli. Með þessu móti er hægt að koma til móts við þarfir barnanna á þeirra forsendum.

Sara Dögg segir þetta líka nýja nálgun í því hvernig við hugsum um skóla, hvort sem það er rýmið sjálft, aðferðirnar sem notaðar eru eða fræðin. „Með því að fjarlægja fyrirfram mótaðan ramma og endurbyggja hann svo í kringum þarfir barnsins slakar á allri spennu, mótprói hverfur hægt og rólega og þegar togstreita er ekki til staðar um að hlutirnir þurfi að vera svona eða hinsegin gengur allt betur. Þetta kristallast mjög vel með fötluðum börnum, en á auðvitað við um skólakerfið almennt. Þessi hugmyndafræði gæti einmitt líka hentað börnum í almennu skólakerfi,” útskýrir Sara Dögg.

Fer hægt stækkandi

Í Arnarskóla starfa 10 manns, þar af fjórir í stjórnendateyminu sem eru í skólanum að jafnaði einn til tvo daga í viku, og 6 manns í fullu starfi. „Starfsfólkið er með breiða menntun, hér höfum við meðal annars þroskaþjálfra, leikskólakennara og fólk með sálfræðimenntun og tónlistarnám að baki. Í framtíðinni vonumst við til þess að geta öll verið í fullu starfi hér, eftir því sem skólinn vex og dafnar,” segir Sara Dögg.

Við stofnun hófu tveir nemendur nám í Arnarskóla, en nú eru þeir fjórir. „Við sjáum fyrir okkur að bæta við einum nemanda á mánuði, enda er mikið ut-anumhald um hvern nemanda og því ógerlegt að stækka hratt. Eins er mikilvægt að taka sér tíma í að þjálfa upp starfsfólk og hlúa vel að þeim sem koma nýir inn. Við vonumst þó til að í lok þessa skólaárs verði nemendurnir orðnir 10. Í framtíðinni er áætlað að skólinn anni 40 til 50 nemendum,” segir Atli.

Þjálfun starfsfólks mikilvæg

Arnarskóli er einnig vettvangur sem gæti reynst mikilvægur í þjálfun starfsfólks sem vinnur með börnum með þroskafrávik og sérþarfir. „Okkar draumur er að koma á samstarfi við háskólana

„Hér eru nemendur allan daginn, í samfelldu prógrammi skóla og frístundar sem er samsett í samræmi við þarfir hvers og eins. Strax á fyrstu stigum eftir stofnun skólans sáum við hversu miklu máli skiptir að hafa nemendur hjá okkur allan daginn.“

í landinu þar sem háskólanemar geti fengið starfsþjálfun í vinnu með fötluðum börnum. Eins og er vantar töluvert upp á, þroskaþjálfar fá til dæmis takmarkaða fræðslu um það hvernig á að vinna inni í skóla með snemmtæka íhlutun, og kennaranemar fá enga þjálfun í að vinna með fötluðum. Slíkt rímar illa við stefnu stjórnvalda um skóla án aðgreiningar. Við lítum á Arnarskóla sem skref í rétta átt til að stefna um skóla án aðgreiningar gangi upp. Með því að okkar starfsfólk fái góða þjálfun og reynslu skilar það sér vonandi í góðum starfskröftum út í almenna skóla í framtíðinni. Að sama skapi er mikilvægt að börn geti fengið viðunandi þjónustu á meðan vaxtarverkir nýs kerfis ganga yfir,” segir Sara Dögg.

Með sveigjanleika og einstaklingsmiðun má ætla að starfsmannavelta í kringum hvert barn minnki umtalsvert. „Í almenna kerfinu eru störf á frístundaheimilum almennt hlutastörf, sem hefur í för með sér tíðari starfsmannaskipti. Það reynist mörgum börnum erfitt að þurfa að kynnast nýju starfsfólki ár eftir ár, einkum þeim sem glíma við þroskafrávik. Hér eru starfsmenn í fullu starfi og sér sami starfsmannahópurinn um barnið allan daginn, það er bæði í skólanum og frístundinni. Fagteymi er í kringum hvert barn sem kemur að dagskrá, einstaklingsnámsskrá, þjálfun og kennslu, og því er nálægðin og utanumhaldið um hvert barn meiri og vinnan vonandi markvissari,” segir Atli.

Yfirfærsla færne inni á heimili

Foreldrum býðst enn fremur að kennari barnsins úr Arnarskóla komi inn á heimilið einu sinni í viku til að vinna með yfirfærslu á færne eða

öðru sem barnið þarf aðstoð með. „Stundum eru hlutir sem barn getur gert í skólanum en ekki heima hjá sér, eða öfugt, sem mikilvægt er að það nái valdi á. Við höfum því litið svo á að skólinn sé færanlegur og setjum ekki fyrir okkur að vinna með barninu inni á heimili þess í ákveðnum tilvikum. Foreldrar hafa almennt tekið þessu vel,” segir Sara Dögg. Þar sem skólinn er nýstofnaður eru margir sem ekki þekkja til hans enn sem komið er. „Við höfum þó fundið mikinn áhuga, hvaðanæva af landinu. Hafi foreldrar áhuga á að kanna málið er fyrsta skrefið að hafa samband við fræðsluyfirling í sínu sveitarfélagi, gjarnan að undangenginni heimsókn þar sem skólinn er skoðaður. Í þeim tilvikum þar sem barn hefur nám í skólanum gerir Arnarskóli samning við fræðsluyfirling og greiðir viðkomandi sveitarfélag með hverjum nemanda í samræmi við hversu mikillar þjónustu er þörf. Foreldrar greiða hins vegar ekki meira en væru þeir með barnið í sínum heimaskóla. Aðeins er greitt fyrir frístund og mat, en engin skólagjöld önnur þrátt fyrir að skólinn sé sjálfstætt starfandi,” segir Sara Dögg.

Aðspurð um undirtektir sveitarfélaga segja þau Atli og Sara Dögg þær yfirleitt vera góðar. „Skiljanlegt er að einhverjir hafi efasemdir þar sem það tekur tíma að vinna sér virðingu og trúverðugleika. Hins vegar er líka mikilvægt að foreldrum sé sýnd sú virðing og traust að velja það sem þeim þykir henta fyrir börnin sín. Enn sem komið er erum við ekki komin með formlegt grunnskólaleyfi. Við störfum undir eftirlit fræðsluyfirvalda þeirra sveitarfélaga sem við þjónustum, með fullri vitneskju Menntamálaráðuneytisins. En það er í ferli, sem við vonumst til að klárast nú í vetur. Arnarskóli sýnir að það er hægt að fara nýjar leiðir og hugsa hlutina upp á nýtt og við hlökkum til framhaldsins,” segir Atli að lokum. **U**

HELSTU UPPLÝSINGAR

Vefsíða skólans er www.arnarskoli.is, en skólinn er einnig á Facebook.

Hægt er að senda fyrirspurning með tölvupósti á netfangið arnarskoli@arnarskoli.is eða hringja í síma 426-5070